Vantaan kaupungin kaksikielisyys-suunnitelma 2026–2029

Hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 5.10.2026

Vantaan kaupungin

Kaksikielisyyssuunnitelman ohjausryhmä

Vantaa
Vanda

Sisällysluettelo

Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelma 2026-2029

Sisällysluettelo 2

1. Kaksikielisyyssuunnitelman tausta ja tarkoitus 4

1.1 Kaksikielisyyssuunnitelman kehitys ja tarkoitus 4
1.2 Yhteys kansalliskielistrategiaan ja muihin ohjelmiin 5
1.3 Tausta-aineisto 5
1.4 Kaksikielisyyssuunnitelman laatimiseen osallistuneet henkilöt 6
1.5 Kaksikielisyyssuunnitelman rakenne 8

2 Kaksikielisyystyön rakenne Vantaalla 8

3 Kansalliskielten asema kaksikielisessä kaupungissa 9

3.5 Oikeus käyttää omaa kieltä Vantaan kaupungissa 11
3.2 Kaksikielisen kaupungin velvollisuudet 11
3.3 Viestintä kaksikielisessä kaupungissa 12

4. Kaupungin kaksikielisyyden nykytila 13

4.1 Tilastotietoa Vantaan kaksikielisyydestä 13
4.2 Suomen- ja ruotsinkielisen väestön ennusteet Vantaalla 14
4.3 Suomen- ja ruotsinkielisten maantieteellinen jakautuminen Vantaalla 15
4.4 Suomen- ja ruotsinkielisten ikärakenne Vantaalla 16
4.5 Vantaan kaupungin tulokset Kielibarometri-tutkimuksessa 17

5. Ohjeet 18

5.1 Ruotsinkielisten palvelujen järjestäminen 19
5.2 Tiedotus ja julkaisut 20
5.2.1 Viestintää koskevat ohjeet henkilöstölle 21
5.3 Kaksikielisyys henkilöstössä 21

6. Osallisuus 22

7. Kaksikielisyyssuunnitelman tavoitteet....24
7.1. Hyvän elämän Vantaa....25
7.2. Vetovoimainen Vantaa....26
7.3. Tasapainoisen kasvun Vantaa....27
7.4. Henkilöstö ja menestystekijät....28
7.5. Vakaa ja kestävä talous....29
8. Kaksikielisyyssuunnitelman käsittely ja voimassaoloaika....29
9. Lähteet....29

Julkaisija
Vantaan kaupunki
10/2026
Yhteyshenkilö Nicole Majström, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

1. Kaksikielisyyssuunnitelman tausta ja tarkoitus

Tämä suunnitelma koskee Suomen kansalliskieliä: suomea ja ruotsia. Vantaan kaupunki on kaksikielinen kunta, jossa suomi on enemmistökieli ja ruotsi vähemmistökieli. Vantaan kaupunginhallitus vastaa kaksikielisyyssuunnitelman toteuttamisesta, kehittämisestä ja seurannasta.

Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelma perustettiin vuonna 2012 kartoittamaan kunnan ruotsinkielistä palvelua sekä kehittämään menetelmiä ja toimenpiteitä kielilain kriteerien varmistamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi ensimmäisen kaksikielisyysohjelman 28.1.2013 § 8. Tämä on Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelma, joka on päivitetty versio kaksikielisyysohjelmasta. Tässä luvussa kuvataan kaksikielisyyssuunnitelman taustaa, kehitystä ja tarkoitusta kaupungissa.

1.1 Kaksikielisyyssuunnitelman kehitys ja tarkoitus

Kaksikielisyysohjelma päivitettiin vuonna 2022 (Vantaan kaupunginhallitus 14.2.2022 § 17), jotta se juurtuisi paremmin kaupungin toimintaan kytkeytymällä kaupunkistrategiaan. Uuden kaksikielisyysohjelman tavoitteena oli kuvata kansalliskielten asemaa kunnassa sekä määritellä seuraavien neljän vuoden toimintatavat kielilain vaatimusten toteuttamiseksi ja kansalliskielistrategian noudattamiseksi.

Vantaan kaupunkistrategia ulottuu neljän vuoden ajalle, ja uusi strategiakausi alkoi vuonna 2026. Tämän seurauksena myös kaksikielisyysohjelma päivitettiin. Uuden kaupunkistrategian yhteydessä nimitys muuttui kaksikielisyysohjelmasta kaksikielisyyssuunnitelmaksi. Kaupunginjohtaja Pekka Timonen halusi tällä nimityksen muutoksella selkeyttää, että strategiakauden ohjelmat viittaavat suoraan strategian toteuttamiseen ja ovat koko kaupunkia koskevia. Suunnitelmat sen sijaan voivat perustua lakisääteisiin tehtäviin tai erilaisiin sopimuksiin, vaikka myös ne edistävät kaupunkistrategian toteuttamista.

Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelman tarkoituksena on kuvata kansalliskielten asemaa kunnassa ja määritellä tavoitteet seuraavalle neljälle vuodelle kielilainsäädännön vaatimusten toteuttamiseksi ja kansalliskielistrategian noudattamiseksi.

1.2 Yhteys kansalliskielistrategiaan ja muihin ohjelmiin

Suomen ensimmäinen kansalliskielistrategia hyväksyttiin vuonna 2012, ja valtioneuvosto päivitti kansalliskielistrategian vuonna 2021. Voimassa olevan kansalliskielistrategian tavoitteena on pitää Suomen kaksi kansalliskieltä elävinä. Suomen kielen osalta kyse on ennen kaikkea siitä, että kieltä käytetään aktiivisesti eri aloilla, muun muassa tutkimuksessa. Ruotsin kielen osalta tavoitteena on varmistaa, että lakisääteiset palvelut tarjotaan käytännössä ruotsiksi, sekä ” kieliyhteisön elinvoimaisuuden vahvistaminen”, kuten valtioneuvosto asian ilmaisee[1]. Tähän pyrimme myös Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelmassa.

Tämän lisäksi Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelmaan vaikuttavat myös muut kaksikielisyyteen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat. Otamme huomioon muun muassa Petteri Orpon hallitusohjelman, jonka tavoitteena on, että ruotsiksi kotoutuvien henkilöiden osuus olisi 5–10 %[2]. Tämä tavoite on erityisen ajankohtainen Vantaalla, jossa noin 30 prosentilla kaupungin asukkaista on äidinkielenään jokin muu kuin kotimainen kieli[3]. Seuraavaksi käsitellään kaksikielisyyssuunnitelman tausta-aineistoa.

1.3 Tausta-aineisto

Kaksikielisyyssuunnitelman valmistelun tausta-aineistona käytettiin Vantaan tuloksia oikeusministeriön vuoden 2024 Kielibarometri-tutkimuksessa[4], jossa selvitettiin erityisesti, miten ruotsinkielinen vähemmistö kokee kaupungin palvelut ja kieli-ilmapiirin. Vertailupohjana käytettiin saman tutkimuksen tuloksia vuosilta 2012, 2016 ja 2020.

Vuosina 2024 ja 2025 kaupungin työntekijät ja asukkaat osallistuivat aktiivisesti kaupungin strategian päivittämiseen. Myös vaikuttamistoimielin Svenska

---

[1] Kansalliskielistrategia, valtioneuvoston periaatepäätös 02.12.2021, s. 9.
[2] Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma, Valtioneuvosto, 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikka
[3] Suomen tilastokeskus 31.12.2025.
[4] Kielibarometri 2024, Oikeusministeriö.

kommittén osallistui aktiivisesti kaupunkistrategian ja kaksikielisyyssuunnitelman päivittämiseen.

1.4 Kaksikielisyyssuunnitelman laatimiseen osallistuneet henkilöt

Ajalla 1.1.2025–4.8.2025 kaksikielisyystyöryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

- Anders Vikström, ruotsinkielisten palvelujen johtaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, puheenjohtaja.
- Nicole Majström, ruotsinkielisten palvelujen koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, sihteeri.
- Markus Hammarström, turvallisuuspäällikkö, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja.
- Milja Inkeroinen, vuorovaikutusasiantuntija, kaupunkiympäristön toimialan edustaja.
- Heli-Kaarina Degerman, koulutuspäällikkö, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan edustaja.
- Ann-Mari Berlin, viestintäsuunnittelija, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja.
- Anna Pietelin, viestintäsuunnittelija, kasvatuksen ja oppimisen toimialan edustaja.

Tämä työryhmä otti kantaa ainoastaan siihen, että suunnitelma on päivitettävä, mutta ei ehtinyt kommentoida suunnitelman sisältöä.

Vuodesta 2025 alkaen Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelman ohjausryhmään kuuluivat seuraavat jäsenet:

- Anders Vikström, ruotsinkielisten palvelujen johtaja, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, puheenjohtaja 1.8.2026 asti,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Nicole Majström, ruotsinkielisten palvelujen koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, sihteeri 1.8.2026 asti, puheenjohtaja 2.8.2026 alkaen,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Frida Hellström, ruotsinkielisten palvelujen palvelusihteeri, sihteeri 2-14.8.2026.
- Anna Pietelin, viestintäsuunnittelija, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, jäsen,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Anna Sarikaya, Johtava asemakaava-arkkitehti, kaupunkiympäristön toimialan edustaja 13.5.2026 asti,
  Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä 27.08.2025 § 5.

- Jaakko Raunamaa, nimistönsuunnittelija, kaupunkiympäristön toimialan edustaja 14.5.2026 alkaen.
- Mari Kalmari, viestintäjohtaja, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja,
  Konsernijohdin ja elinvoiman toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 5.
- Lena Rusanen, hallintojohtaja, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja,
  Konsernijohdin ja elinvoiman toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 5.
- Ann-Mari Berlin, viestintäsuunnittelija, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja,
  Konsernijohdin ja elinvoiman toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 5.
- Heli-Kaarina Degerman, koulutuspäällikkö, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan edustaja,
  Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 8.

Ohjausryhmä muokkasi ja hyväksyi kaksikielisyyssuunnitelman sisällön.

Vuodesta 2025 alkaen Vantaan kaupungin kaksikielisyyssuunnitelman työryhmään kuuluivat seuraavat jäsenet:

- Nicole Majström, ruotsinkielisten palvelujen koordinaattori, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, puheenjohtaja,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Frida Hellström, ruotsinkielisten palvelujen palvelusihteeri, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, sihteeri 14.8.2026 asti,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Anna Pietelin, viestintäsuunnittelija, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, jäsen,
  Kasvatuksen ja oppimisen toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 7.
- Milja Inkeroinen, vuorovaikutusasiantuntija, kaupunkiympäristön toimialan edustaja,
  Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä 27.08.2025 § 5.
- Sam Lindberg, koordinaattori, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja,
  Konsernijohdin ja elinvoiman toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 5.
- Ann-Mari Berlin, viestintäsuunnittelija, konsernijohdin ja elinvoiman toimialan edustaja,
  Konsernijohdin ja elinvoiman toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 5.
- Edith Lignell, kulttuurituottaja, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan edustaja 18.1.2026 asti,
  Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan johtoryhmä 19.8.2025 § 8.
- Christoffer Pettersson, kulttuurituottaja, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan edustaja 19.1.2026-31.8.2026.

- Matilda Anttila, kulttuurituottaja, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan edustaja 1.9.2026-31.12.2026.

Työryhmä laati kaksikielisyyssuunnitelman sisällön.

Asiantuntijoina kuultiin Oikeusministeriön neuvottelevaa virkamiestä Jasmiina Jokista (Itsehallinnon ja yhdenvertaisuuden yksikkö), Svenska Finlands folktingin kieliturvasihteeriä Stephanie Lindbergiä ja Suomen Kuntaliiton ruotsinkielisen toiminnan asiantuntijaa Johanna Lindholmia.

1.5 Kaksikielisyyssuunnitelman rakenne

Tämän kaksikielisyyssuunnitelman alussa käsitellään kielilainsäädännön keskeisiä säännöksiä sekä kunnan että asukkaan näkökulmasta kielellisten oikeuksien ja velvollisuuksien osalta. Sen jälkeen kuvataan, miltä kaksikielisyys näyttää Vantaalla tällä hetkellä ja miten kaupungin palvelut on järjestetty. Lopuksi esitellään kaksikielisyyssuunnitelman tavoitteet tulevalle nelivuotiskaudelle.

2 Kaksikielisyystyön rakenne Vantaalla

Ensimmäinen Vantaan kaksikielisyystyötä varten nimetty työryhmä aloitti toimintansa vuonna 2013. Vs. apulaiskaupunginjohtaja Heidi Nygren päätti 17.6.2013 perustaa työryhmän, johon hän nimesi edustajat kaikilta toimialoilta. Tämän jälkeen toimialojen johtoryhmät päättivät työryhmän edustajista henkilöstövaihdosten tai organisaatiomuutosten yhteydessä. Tämä johti siihen, ettei kaikilla työryhmän edustajilla ollut suoraa yhteyttä johtoon, ja tiedonvälitys ruohonjuuritason ja johdon välillä oli puutteellista.

Vantaan kaupungin kaupunginjohtaja Pekka Timonen päätti 5.8.2025 (VD/5392/00.01.02.06/2025) muuttaa kaupungin kaksikielisyystyön seurantaa ja ohjausta tehokkuuden lisäämiseksi. Hän perusti ohjausryhmän ja työryhmän.

Kaksikielisyyssuunnitelman ohjausryhmässä on yksi päätöksentekoasemassa oleva edustaja kultakin toimialalta sekä kaksi viestintäsuunnittelijaa ja yksi sihteeri. Ohjausryhmän tehtävänä on:

- seurata Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelman toteutusta,
- seurata kielipalvelun kehitystä kansallisesti,
- raportoida vuosittain kaupunginhallitukselle, joka kaksikielisyyssuunnitelman mukaan vastaa suunnitelman toteuttamisesta, kehittämisestä ja seurannasta,

- päättää hyvistä käytännöistä, jotka otetaan käyttöön kaupunkitasoisesti.

Kaksikielisyyssuunnitelman työryhmässä on yksi asiantuntijatason edustaja kultakin toimialalta sekä kaksi viestintäsuunnittelijaa ja yksi sihteeri. Työryhmän tehtävänä on:

- koordinoida Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelman toteutusta,
- toimia aktiivisesti kaupungin kaksikielisyysohjelman tavoitteiden edistämiseksi,
- seurata kielipalvelun kehitystä paikallisesti,
- saattaa havaitut puutteet asianomaisten tietoon ja tehdä kielipalvelu-valmiuden parantamiseen tähtääviä esityksiä,
- valmistaa ja koota tietoa kaupunginhallituksen raporttiin. Kaupunginhallitus vastaa kaksikielisyysohjelman toteuttamisesta, kehittämisestä ja seurannasta,
- etsiä ja tuoda esille hyviä käytäntöjä eri toimialoilla, jotta ne voidaan jakaa ja ottaa käyttöön kaupunkitasoisesti.

3 Kansalliskielten asema kaksikielisessä kaupungissa

Perustuslain mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi[5]. Jokaisen oikeus käyttää omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, viranomaisasioissa sekä saada toimituskirjansa omalla kielellään turvataan lainsäädännöllä. Julkisen vallan tulee huolehtia siitä, että maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistykselliset ja yhteiskunnalliset tarpeet turvataan yhtäläisin perustein. Muun muassa nämä kysymykset ovat kansalliskielistrategian taustalla.

Kielilain[6] 2 § turvaa perustuslain säännösten täytäntöönpanon. Kielilaissa todetaan lisäksi, että kaksikielinen viranomainen on velvollinen palvelemaan asukkaita suomeksi ja ruotsiksi sekä osoittamaan käyttävänsä molempia kieliä

[5] § 17, Suomen perustuslaki 731/1999.
[6] Kielilaki 423/2003

niin palveluissa kuin muussakin toiminnassaan. Lain lähtökohtana on, että viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Vantaalla tätä tehtävää varten on muun muassa asetettu vaikuttamistoimielin Svenska kommittén (ruotsinkielinen komitea) sekä kaksikielisyyden ohjausryhmä ja työryhmä.

Kielilain lisäksi kielisäännöksiä sisältyy muun muassa kuntalakiin[7], perusopetuslakiin[8], yhdenvertaisuuslakiin[9] ja hallintolakiin[10]. Kunnan palveluksessa olevien henkilöiden kielitaitovaatimuksista säädetään puolestaan julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa[11]. Viimeksi mainitun lain 3 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava siitä, että sen palveluksessa olevalla henkilöstöllä on työtehtävien edellyttämä kielitaito. Viranomaisen tulee varmistaa tämä virkaa täytettäessä tai henkilöä palkattaessa. Säännös koskee sekä muodollista että tosiasiallista kielitaitoa.

Kuntien kielellinen jaotus vahvistetaan kielilain 5 §:n mukaan kymmenen vuoden välein valtioneuvoston asetuksella. Lain mukaan kunta on kaksikielinen, jos siinä on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita ja vähemmistö muodostaa vähintään 8 prosenttia asukkaista tai vähintään 3 000 asukasta. Vantaan kaupungissa ruotsinkielisten osuus on 2,1 prosenttia, ja ruotsinkielisiä asukkaita oli vuodenvaihteessa 2025/2026 yhteensä 5 272[12]. Valtioneuvosto vahvisti Vantaan kaupungin kaksikieliseksi vuosia 2023–2032 koskevassa asetuksessaan[13]. Ennusteiden mukaan kunta säilyy kaksikielisenä ainakin vuoteen 2050 asti[14]. Tämän vuoksi kaksikielisyyssuunnitelman ylläpitäminen on tarkoituksenmukaista.

[7] Kuntalaki 410/2015 (§ 90, § 30)
[8] Perusopetuslaki 628/1998
[9] Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 (§ 8)
[10] Hallintolaki 434/2003 (§ 9)
[11] Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003
[12] Suomen tilastokeskus 31.12.2025
[13] Valtioneuvoston asetus kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2023–2032 1385/2022
[14] Vantaan kaupungin ruotsinkielisen väestön väestöennuste 2024

3.5 Oikeus käyttää omaa kieltä Vantaan kaupungissa

Jokaisella asukkaalla ja luottamushenkilöllä on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Lisäksi kaupungin tulee järjestää asukkaille mahdollisuus tulla kuulluiksi omalla kielellään, joko suomeksi tai ruotsiksi.

Yrityksillä, yhdistyksillä ja muilla oikeushenkilöillä on oikeus käyttää pöytäkirjakieltään, joko suomea tai ruotsia, asioidessaan kaupungin kanssa. Niihin sovelletaan siis yksilön kielellisiä oikeuksia koskevia säännöksiä sellaisissa asioissa, joihin lakia voidaan soveltaa.

Kaupungin toimielinten jäsenillä on oikeus käyttää suomea tai ruotsia kokouksissa sekä kirjallisissa lausunnoissa tai pöytäkirjaan tai mietintöön annettavissa kannanotoissa. Jos joku toinen jäsen ei ymmärrä suullista puheenvuoroa, se on pyynnöstä selostettava lyhyesti toisella kielellä.

Vantaan kaupungin pääasiallinen hallintokieli on suomi, ja kaupungin työntekijöiden työsopimuksissa käy ilmi, mitä kielitaitoa tehtävässä edellytetään.

Kaupungin hallintosäännössä[15] todetaan seuraavaa: ” Hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus saada palveluja heidän äidinkielellään suomeksi tai ruotsiksi kaikilla kunnan tehtäväalueilla.”

3.2 Kaksikielisen kaupungin velvollisuudet

Kaupungin tulee kielilain mukaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Asukkaita tulee palvella sekä ruotsiksi että suomeksi, ja heille tulee olla selvää, että molempia kieliä käytetään sekä palveluissa että muussa toiminnassa. Kaupungin tulee käyttää yksityishenkilöihin ja oikeushenkilöihin yhteyttä ottaessaan heidän kieltään,

[15] Vantaan kaupungin hallintosääntö, Kaupunginvaltuuston 16.12.2024 hyväksymä

suomea tai ruotsia, jos kaupunki tietää sen tai se voidaan kohtuudella selvittää, tai vaihtoehtoisesti käyttää molempia kieliä.

Kaupungin on huolehdittava siitä, että palvelua tarjotaan sekä suomeksi että ruotsiksi myös esimerkiksi silloin, kun palvelu hankitaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Vantaalla suuret hankinnat käsitellään hankintayksikössä, ja hankinnoista vastaavat työntekijät saavat koulutusta, johon sisältyy tietoa kaupungin kielivaatimuksista.

Hallintoasian käsittelykielenä on asianosaisen kieli. Tuomiot, päätökset ja muut asiakirjat, jotka annetaan kielilain 12–18 §:n soveltamisalaan kuuluvassa asiassa, tulee laatia asianosaisen kielellä. Eri asianosaisille lähetettävissä ilmoituksissa, kutsuissa ja kirjeissä kaupungin tulee käyttää vastaanottajan kieltä, jos kaupunki tietää sen tai se voidaan kohtuullisin toimin selvittää. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää sekä suomea että ruotsia.

3.3 Viestintä kaksikielisessä kaupungissa

Yleisölle suunnatussa tiedotuksessa tulee kaksikielisissä kunnissa käyttää suomea ja ruotsia. Ilmoitukset, kuulutukset, tiedoksiannot ja muut yleisölle tarkoitetut tiedotteet tulee antaa molemmilla kielillä. Viranomaisella ei ole velvollisuutta kääntää julkaistavia selvityksiä, päätöksiä tai vastaavia tekstejä sellaisinaan, mutta laki velvoittaa viranomaisen huolehtimaan siitä, että sekä suomen- että ruotsinkielisen väestön tiedonsaantitarpeet turvataan[16]. Vantaalla kaupunginvaltuuston asiakirjat julkaistaan suomeksi ja ruotsiksi.

Ilmoitukset ja kuulutukset käännetään suomesta ruotsiksi ja julkaistaan mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti. Kriisiviestintä tehdään molemmilla kansalliskielillä. Yleisölle suunnatuissa kylteissä, liikennemerkeissä ja muussa vastaavassa opastuksessa tekstit ovat sekä suomeksi että ruotsiksi.

[16] Kielilaki 423/2003 § 32

Kuntaliiton verkkojulkaisussa Toimiva kaksikielisyys kunnassa[17] on seuraava tarkentava taulukko siitä, millä kielillä eri asiakirjat ja viestintä toteutetaan:

Asiakirja- ja tiedonhallinta yksi- ja kaksikielisissä kunnissa

	Yksikielinen	Kaksikielinen
Palvelu	Kunnan kieli	Molemmat kielet, henkilön oma kieli
Kuuleminen	Kunnan kieli	Asianosaisen oma kieli
Kirjeet, kutsut, ilmoitukset	Kunnan kieli	Vastaanottajan oma kieli tai molemmat kielet
Hallintoasioiden käsittely	Kunnan kieli	Käsittelykieli
Kokouskieli	Kunnan kieli	Molemmat kielet
Pöytäkirja		
Valtuusto	Kunnan kieli	Molemmat kielet
Muut toimielimet, viranhaltijat	Kunnan kieli	Kunta päättää
Asianosaisasia	Kunnan kieli	Käsittelykieli
Pöytäkirjanote	Kunnan kieli	Pöytäkirjakieli
Tiedotus, kuulutukset ja julkiset ilmoitukset	Kunnan kieli	Molemmat kielet

Kielilaissa turvattu suomen- ja ruotsinkielisen väestön oikeus saada tietoa tulee siis varmistaa sekä painetuissa ja fyysisissä materiaaleissa että sähköisessä muodossa, esimerkiksi verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

4. Kaupungin kaksikielisyyden nykytila

Tässä luvussa kuvataan tilastojen ja tutkimusten perusteella kaksikielisyyden nykytilaa Vantaalla.

4.1 Tilastotietoa Vantaan kaksikielisyydestä

Vuonna 2025 Vantaan väestöstä 68 prosenttia oli suomenkielisiä, 2,1 prosenttia ruotsinkielisiä ja 29,9 prosentilla oli äidinkielenään jokin muu kieli. Vantaalla asui

[17] Suomen Kuntaliitto, Toimiva kaksikielisyys kunnassa, luku 2, 2.4 Yleiskatsaus kielestä yksi- ja kaksikielisissä kunnissa

22 saamenkielistä henkilöä[18]. Äidinkieleltään suomalaisen tai suomenruotsalaisen viittomakielen käyttäjiä ei tilastoida kuntatasolla.

Vantaan kaupunki toteaa Tilastokeskuksen tietoihin perustuvalla kieliä ja kansalaisuuksia käsittelevällä verkkosivullaan (Kielet ja kansalaisuudet | Vantaa)[19], että suomen- ja ruotsinkielisten osuudet ovat pienentyneet koko 2000-luvun ajan, kun taas vieraskielisten osuus on kasvanut. Vielä 2000-luvun alussa Vantaan väestöstä 92 prosenttia oli suomenkielisiä ja 3 prosenttia ruotsinkielisiä.

4.2 Suomen- ja ruotsinkielisen väestön ennusteet Vantaalla

Vantaan kaupungin ajantasaisten väestöennusteiden[14] mukaan ruotsinkielisten asukkaiden määrä vähenee hitaasti siten, että vuonna 2050 Vantaalla asuu noin 5 100 ruotsinkielistä. Ruotsinkielisten osuus on 1,8 prosenttia vuonna 2033. Väestötieteen professori Jan Saarelan raportin Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990–2040[20] mukaan ruotsinkielisten määrä kasvaa pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) noin 2 000 henkilöllä. Vuoden 2040 ennuste on 67 600 henkilöä. Luvut perustuvat kasvuun Helsingissä (+3 000) ja Kauniaisissa (+600), kun taas ennusteen mukaan määrä vähenee Espoossa (-950) ja Vantaalla (-300).

Ruotsi on jo nyt Vantaan viidenneksi suurin kieli suomen, venäjän, viron ja arabian jälkeen Tilastokeskuksen 31.12.2025 tietojen mukaan. Muut kielet saattavat ohittaa ruotsin jo lähivuosina: albanian puhujia on nyt 5 156, ja heidän osuutensa väestöstä on 2,0 prosenttia[18].

Vantaan kaupungin aiempien ennusteiden mukaan suomenkielisten määrän piti kasvaa 186 800:aan vuoteen 2025 mennessä ja sen jälkeen vähentyä 177 500:aan vuoteen 2035 mennessä. Suomenkielisten määrä on kuitenkin vähentynyt vuodesta 2020 lähtien 180 471:stä 171 979:ään vuonna 2025[18].

[18] Suomen tilastokeskus 31.12.2025

[19] Vantaan kaupungin verkkosivut: Kielet ja kansalaisuudet

[20] Saarela 2020: *Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990–2040*

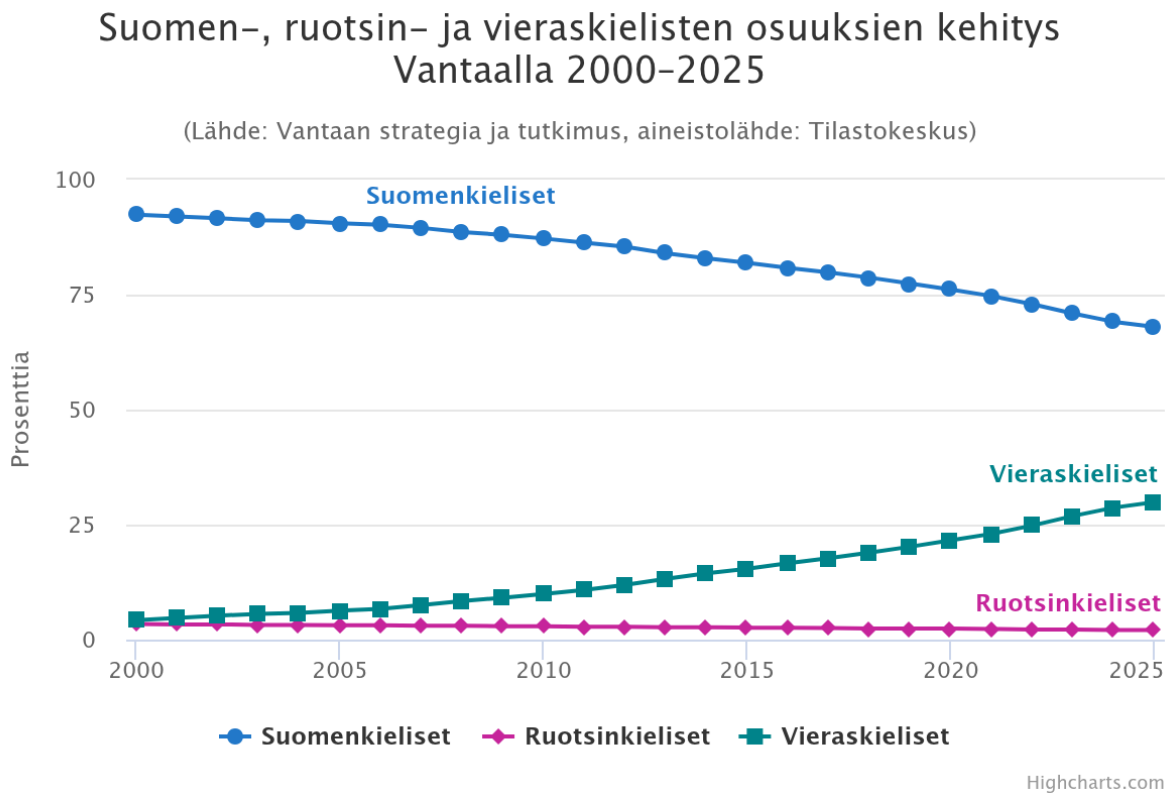
Vantaan kaupungin strategia- ja tutkimusyksikkö toteaa, että sekä maan sisäisessä että kansainvälisessä muuttoliikkeessä on tapahtunut suuria muutoksia, minkä vuoksi realististen ennusteiden laatiminen on vaikeaa. Tavanomaisen ennusteen lisäksi on siksi laadittu nopean kasvun ja hitaan kasvun ennusteet. Ennusteisiin voi tutustua Vantaan kaupungin verkkosivuilla: Koko kaupungin väestöennuste | Vantaa.

4.3 Suomen- ja ruotsinkielisten maantieteellinen jakautuminen Vantaalla

Suomenkielisten määrä on vähentynyt eniten Hakunilan suuralueella, jossa suomenkielisiä on lähes 7 500 vähemmän kuin 2000-luvun alussa. Suomenkielisten osuus Hakunilassa on pienentynyt 90 prosentista 60 prosenttiin. Suomenkielisten osuus on suuralueista pienin Hakunilassa. Vuonna 2025 suomenkielisten osuus oli suurin Aviapoliksessa (76 %).[12]

Vuonna 2025 Vantaalla asui 5 272 ruotsinkielistä. Ruotsinkielisten osuus on vähitellen pienentynyt vuosituhannen vaihteen 3,4 prosentista 2,1 prosenttiin. Ruotsinkielisten asukkaiden määrä ei vaihtele suuralueittain kovin paljon, mutta Tilastokeskuksen uusimpien tietojen mukaan noin puolet ruotsinkielisistä asuu Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueilla. Vuonna 2025 ruotsinkielisten osuus oli pienin Korsossa (1,4 %) ja suurin Aviapoliksessa (2,6 %).[12]

Seuraavassa kaaviossa esitetään suomen- ja ruotsinkielisten sekä vieraskielisten osuuksien kehitys vuosina 2000–2025. Sininen viiva kuvaa suomenkielisten osuutta, punainen viiva ruotsinkielisten osuutta ja vihreä viiva vieraskielisten osuutta. Kaavion on laatinut Vantaan kaupungin strategia- ja tutkimusyksikkö, ja sen lähteenä ovat Tilastokeskuksen tiedot. Pystyakseli osoittaa osuuden koko väestöstä prosentteina, ja vaaka-akselilla ovat vuodet aikajärjestyksessä vuodesta 2000 lähtien.

4.4 Suomen- ja ruotsinkielisten ikärakenne Vantaalla

Vantaan vieraskielisten asukkaiden keski-ikä (32 vuotta) oli selvästi alempi kuin ruotsinkielisten (44 vuotta) tai suomenkielisten (43 vuotta). Vuonna 2025 kolmannes vieraskielisistä oli 25–39-vuotiaita, kun vastaava osuus oli suomenkielisistä viidennes ja ruotsinkielisistä kuudennes. [12]

Erot näkyvät myös nuorimmissa ja vanhimmissa ikäryhmissä. Alle 15-vuotiaiden osuus oli vieraskielisistä 20 prosenttia, ruotsinkielisistä 18 prosenttia ja suomenkielisistä 14 prosenttia. Vanhemmassa väestössä erot olivat erityisen suuria: ruotsinkielisistä 27 prosenttia ja suomenkielisistä 21 prosenttia oli täyttänyt 65 vuotta, kun vastaava osuus vieraskielisistä oli vain 4 prosenttia. [12]

Kaksikielisten perheiden määrä on vähentynyt kieliryhmien pienentymisen myötä. Vuosina 2020–2021 kaksikielisissä perheissä oli 4 856 huoltajaa, ja viisi vuotta myöhemmin vuodenvaihteessa 2025–2026 heitä oli 4 352. Näissä perheissä oli 1 024 lasta vuonna 2025. Yksikielisissä suomenkielisissä perheissä oli 103 389 huoltajaa vuonna 2020 ja 94 307 vuonna 2025. Yksikielisissä ruotsinkielisissä perheissä huoltajia oli 784 vuonna 2020 ja 704 vuonna 2025. Suomenkielisiä yksinhuoltajia oli 16 723 vuonna 2020 ja 15 558 vuonna 2025. Ruotsinkielisiä yksinhuoltajia oli 425 vuonna 2020 ja 402 vuonna 2025. Vuonna 2025 lähes 6 000 huoltajaa kuului perheeseen, jossa vähintään yksi huoltaja oli ruotsinkielinen, kun taas lähes 126 000 huoltajaa kuului perheeseen, jossa

vähintään yksi huoltaja oli suomenkielinen. Tiedot käyvät ilmi Vantaan kaupungin Tilastokeskuksen tietoihin perustuvasta Excel-taulukosta.[21]

4.5 Vantaan kaupungin tulokset Kielibarometri-tutkimuksessa

Kielibarometri on oikeusministeriön vuodesta 2004 lähtien neljän vuoden välein teettämä tutkimus. Se lähetetään kaksikielisissä kunnissa satunnaisotannalla kolmelle väestöryhmälle: ruotsinkieliselle vähemmistölle, ruotsinkieliselle enemmistölle ja suomenkieliselle enemmistölle. Vantaalla noin 100 henkilöä on vastannut tutkimukseen kolmella viimeisimmällä kierroksella vuosina 2024, 2020 ja 2016.

Vantaan kieli-ilmapiirin tulokset ovat hieman vertailuryhmää eli muita kaksikielisiä kuntia, joissa ruotsi on vähemmistökieli, heikommalla tasolla. Vuonna 2024 vastaajista 27 prosenttia koki suomen- ja ruotsinkielisten väliset suhteet Vantaalla hyviksi. Vertailuryhmässä vastaava osuus oli 44 prosenttia. Suomen- ja ruotsinkielisten väliset suhteet hyviksi kokevien vastaajien osuus on vaihdellut Vantaalla viimeisimmissä tutkimuksissa: vuonna 2016 osuus oli 28 prosenttia, vuonna 2020 se nousi 35 prosenttiin ja vuonna 2024 laski 27 prosenttiin.

Kunnallisten palvelujen arvosanoissa Vantaa jää kaikissa luokissa alle vertailuryhmän, joka koostuu kaksikielisten kuntien ruotsinkielisistä vähemmistöistä. Myönteistä on kuitenkin se, että palvelujen keskiarvo on Vantaalla noussut. Vuonna 2024 kunnallisten palvelujen keskiarvo oli 6,9. Vuonna 2020 se oli 6,65 ja vuonna 2016 6,5. Vuonna 2024 heikoimman arvosanan 6,3 saivat paikallisten liikennöitsijöiden palvelut ja kunnallisten viranhaltijoiden palvelu. Parhaat arvosanat saivat liikuntapaikat (7,5) ja kirjastot (7,4). Eniten paranivat tekniset palvelut, joiden arvosana nousi vuoden 2016 arvosanasta 5,9 vuoden 2024 arvosanaan 7,1. Eniten heikkenivät kulttuuri- ja musiikkipalvelut, joiden arvosana laski vuoden 2016 arvosanasta 7,8 vuoden 2024 arvosanaan 6,9.

[21] Vantaan kaupungin väestötiedot koottu yhteen Excel-tiedostoon: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20v%C3%A4est%C3%B6tilastot%202025.xlsx

Huomionarvoista on myös se, että vain 43 prosenttia Vantaan vastaajista oli tyytyväisiä kunnallisiin sähköisiin palveluihin, kun vertailuryhmässä tyytyväisten osuus oli 59 prosenttia.

Kielibarometrin mukaan vuonna 2016 vastaajista 29 prosenttia pyysi palvelua ruotsiksi harvoin tai ei koskaan. Osuus nousi 42 prosenttiin vuonna 2020 ja pysyi samalla tasolla vuonna 2024. Tästä huolimatta Kielibarometrin ja muiden kyselyjen avoimissa vastauksissa on korostunut, että ruotsinkieliset käyttävät usein suomea saadakseen kaupungilta palvelua nopeammin ja sujuvammin. Tulosten perusteella kaupungin kaksikielisyystyön tukemiselle näyttää olevan selkeä tarve.

5. Ohjeet

Hallintosäännössä on asiaankuuluvat määräykset siitä, miten kaupungin palvelut järjestetään yhdenvertaisin perustein eri kieliryhmiin kuuluville asukkaille. Vantaan kaupungin hallintosäännössä todetaan, että hallintosääntöä sovellettaessa sekä toimintaa ja tiedotusta järjestettäessä tulee noudattaa kielilakia ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annettua lakia. Valtuuston kokouskutsut ja pöytäkirjat laaditaan suomeksi ja ruotsiksi. Esityslistat ja pöytäkirjat ovat muiden toimielinten osalta suomeksi lukuun ottamatta erikseen määriteltyjä ruotsinkielisiä toimielimiä.

Hankintaohjeissa todetaan, että sopimuksiin tulee sisällyttää määräykset siitä, millä kielellä tarjoukset tulee laatia ja mitä kieltä tai kieliä hankintavuoropuhelussa ja -neuvottelussa tulee käyttää.

Jokainen toimiala vastaa ruotsinkielisen viestintämateriaalin tuottamisesta. Vantaan ruotsinkielinen palvelualue kuuluu kasvatuksen ja oppimisen toimialaan, ja ruotsinkielistä viestintää koordinoidaan kaupungin tasolla kyseisellä toimialalla.

Kaupunginvaltuuston esityslistat ja pöytäkirjat ovat käännettyinä ruotsiksi osoitteessa besluten.vantaa.fi ja löytyvät suomeksi osoitteessa paatokset.vantaa.fi. Myös tärkeät lehdistötiedotteet, talousarviot, tilinpäätökset, kuulutukset ja asemakaavat käännetään. Kadunnimillä ja kaupunginosien nimillä on suomen- ja ruotsinkieliset nimet, ja molempia kieliversioita käytetään opasteissa.

Muun tiedotus- ja markkinointimateriaalin osalta on kuitenkin tapauskohtaisesti arvioitava, miten ruotsinkielisen väestön tiedonsaanti turvataan: Jos aineistoa ei ole mahdollista julkaista myös ruotsiksi, siitä on laadittava ruotsinkielinen

tiivistelmä. Tiivistelmässä on myös kerrottava, mistä ruotsinkieliset asukkaat voivat saada lisätietoja omalla äidinkielellään.

5.1 Ruotsinkielisten palvelujen järjestäminen

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ruotsinkielinen palvelualue vastaa kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkieliseen jaostoon sekä vaikuttamistoimielin Svenska kommitténiin (ruotsinkieliseen komiteaan) liittyvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä ruotsinkielisten palvelujen koordinoinnista kaupungin tasolla Vantaalla. Kaikki muut toimialat eli kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala, kaupunkiympäristön toimiala sekä konsernijohdon ja elinvoiman toimiala vastaavat kuitenkin kukin omalta osaltaan ruotsinkielisten palvelujen järjestämisestä.

Ruotsinkielisten palvelujen palvelualue järjestää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta 10 kuukauden–6 vuoden ikäisille lapsille. Esiopetuksen järjestää varhaiskasvatus, ja se toteutetaan useimmiten perusopetuksen yhteydessä olevissa tiloissa. Esiopetuksen yhteydessä tarjotaan myös täydentävää varhaiskasvatusta. Esiopetusta järjestetään myös yksityisenä palveluna, jota tuetaan palveluseteleillä ja yksityisen hoidon tuella.

Palvelualue vastaa myös ruotsinkielisen perus- ja lukiokoulutuksen sekä tutkintokoulutukseen valmentavan ruotsinkielisen koulutuksen (TUVA-koulutuksen) ja oppivelvollisen ohjauksen ja valvonnan järjestämisestä ja kehittämisestä.

1.1.2020 alkaen ruotsinkielinen palvelualue on vastannut kaupungin ruotsinkielisten palvelujen koordinoinnista. Keskeisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että ruotsinkieliset asukkaat saavat tietoa siitä, mistä he voivat saada palvelua omalla äidinkielellään. Myös henkilöstön ruotsinkielistä täydennyskoulutusta koordinoidaan ruotsinkielisissä palveluissa. Koordinointiin kuuluu vastuu Svenska kommitténin toiminnasta sekä kaupungin kaksikielisyystyön koordinoinnista. Ruotsinkielinen palvelu huolehtii myös yhteydenpidosta kaupungin ruotsinkielisiin yhdistyksiin.

Kaikkien toimialojen on päivitettävä verkkosivuillaan olevat tiedot suomeksi ja ruotsiksi, vaikka muille kielille kääntämisessä voidaan käyttää käännöstyökaluja.

Vantaan musiikkiopiston ruotsinkielinen yksikkö tarjoaa taiteen perusopetusta ruotsiksi. Kaupunkikulttuuri järjestää suurempien tapahtumien ja festivaalien yhteydessä myös ruotsinkielistä ohjelmaa sekä perinteisiä ruotsinkielisiä tapahtumia, kuten ruotsalaisuuden viikkoa ja Luciaa. Lisäksi järjestetään ruotsinkielistä liikunta- ja harrastustoimintaa, ja kirjasto tarjoaa ruotsinkielistä toimintaa. Myös nuorisopalvelut järjestävät nuorisopalveluja ruotsiksi.

5.2 Tiedotus ja julkaisut

Kaupunki viestii tärkeimmistä asioista ruotsiksi. Tästä kuvataan tarkemmin jäljempänä. Lakisääteiset velvoitteet on esitetty sivun 13 taulukossa. Kielilain mukaan kaksikielisyysvaatimus ei tarkoita, että suomen- ja ruotsinkielisten versioiden tulisi olla täsmälleen saman laajuisia, vaan laajuus ja muoto määräytyvät sisällön perusteella. Palveluista, joita on saatavilla vain suomeksi, viestitään usein vain suomeksi.

Ruotsinkielinen vantaa.fi/sv-verkkosivusto sisältää tietoa kaupungin palveluista ja ajankohtaisista uutisista. Vanda Nytt -uutiskirje julkaistaan kerran kuukaudessa. Kaupunki ylläpitää Facebook-ryhmää Vi Vandasvenskar (vapaa käännös Me Vantaanruotsalaiset), ja kaupungin muissa sosiaalisen median kanavissa julkaistaan ajoittain ruotsinkielisiä julkaisuja. Kolme kertaa vuodessa sekä painettuna että sähköisenä ilmestyvässä Asukaslehdessä on aina vähintään yksi ruotsinkielinen aukeama.

Kaupunginvaltuuston esityslistat ja pöytäkirjat käännetään ruotsiksi. Samoin kaupungin talousarviot, tilinpäätökset, kuulutukset, kaavatekstit ja kadunnimet käännetään. Yleistä tiedotus- ja markkinointimateriaalia tuotetaan mahdollisuuksien mukaan molemmilla kansalliskielillä. Jos materiaalia ei ole mahdollista tuottaa molemmilla kansalliskielillä, mukaan liitetään yhteenveto toisella kotimaisella kielellä sekä yhteystiedot lisätietojen saamiseksi.

Jokainen toimiala vastaa ruotsinkielisestä sisällöstään ja muusta ruotsinkielisestä viestinnästään sekä fyysisessä että sähköisessä muodossa, esimerkiksi verkkosivuillaan. Kasvatuksen ja oppimisen toimialan ruotsinkielinen viestintäsuunnittelija koordinoi ruotsinkielisen sisällön raportointia.

Vantaan kaupungin johtoryhmä laati tammikuun 2023 lopussa kaupungin viestintäkieliä koskevat linjaukset. Linjausten mukaan Vantaan viestintäkieliä ovat suomi, ruotsi ja englanti sekä selkokieli. Linjaus koskee myös hankkeiden sisäistä ja ulkoista viestintää, ja sitä sovelletaan ”järkevyyden ja mahdollisuuksien rajoissa”. Tämä tarkoittaa, että kaupungin viestintää toteutetaan näillä kielillä aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa, kuten koronapandemian aikana, sekä kuntalaisten varhaista kotoutumista tukevissa palveluissa käytetään suomen, ruotsin, englannin ja selkosuomen lisäksi viittä muuta kieltä: arabiaa, venäjää, viroa, daria ja somalia. Tämä perustuu vuonna 2022 tehtyyn selvitykseen. Kielitarpeet arvioidaan vuosittain, ja viestinnässä käytettäviä kieliä koskevia linjauksia päivitetään tarvittaessa.

Kieliversiot eri alustoilla

Esimerkiksi:

1. Verkkosivut ja intranet: suomi, ruotsi ja englanti
2. Sosiaalinen media: suomi, ruotsi ja englanti, selkokieli
3. Julkaisut ja materiaalit: suomi, ruotsi ja englanti, selkokieli + 5 muuta kieltä
4. Markkinointi: suomi, ruotsi ja englanti, selkokieli
5. Hankkeiden viestintä: suomi, ruotsi ja englanti
6. Tapaamiset median kanssa: suomi ja ruotsi
7. Tapahtumat: suomi, ruotsi ja englanti
8. Kaupunkitasoiset aiheet (esimerkiksi Lapsiystävällinen kunta -työ)**:** suomi, ruotsi ja englanti, selkokieli

5.2.1 Viestintää koskevat ohjeet henkilöstölle

Muista tilata käännökset hyvissä ajoin, jotta kaikki materiaali valmistuu ajoissa. Lisätietoja käännöksistä ja niiden tilaamisesta löydät suomeksi täältä: Intranet/käännöspalvelut.

Muista myös käyttää kaupungin sopimustoimittajia. Älä unohda kääntää sosiaalisessa mediassa käytettäviä tekstejä. Näin tavoitat laajemman yleisön kuin yksikielisellä materiaalilla.

Voit myös käyttää tekoälypohjaisia käännöstyökaluja tekstien kääntämiseen, mutta tällöin tekstin tulee tarkistaa henkilö, joka hallitsee kohdekielen sujuvasti.

TARKISTUSLISTA

- ✓ Onko koko teksti käännetty ja tarkistettu?
- ✓ Muista kääntää myös mahdolliset lyhenteet, esimerkiksi *klo / kl.*
- ✓ Muistitko tarkistaa, että linkit johtavat oikeankielisiin versioihin tai mainita, millä kielellä linkin kohteena oleva verkkosivu on? Esimerkiksi: ”Lue lisää täältä (suomeksi).”
- ✓ Oletko vaihtanut logot suomenkielisiksi, ruotsinkielisiksi tai kaksikielisiksi?
- ✓ Oletko vaihtanut kuvatekstit oikealle kielelle?
- ✓ Muistitko kääntää hakusanat? (Drupal)
- ✓ Muistitko kääntää sosiaalisessa mediassa julkaistavan tekstin?
- ✓ Onko käännetyn tekstin tarkistanut joku, joka hallitsee kyseisen kielen sujuvasti

5.3 Kaksikielisyys henkilöstössä

Vantaan kaupungilla oli vuonna 2025 noin 200 työntekijää, joiden äidinkieli oli ruotsi. Heistä suurin osa työskenteli kasvatuksen ja oppimisen toimialan

ruotsinkielisellä palvelualueella. Suurimman osan työntekijöistä äidinkieli oli suomi.

Pätevän ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointi on ollut useiden toimialojen osalta vaikeaa jo monien vuosien ajan. Tästä huolimatta on tärkeää varmistaa, että kaksikielisyyttä koskevat velvoitteet otetaan huomioon rekrytoinneissa. Vantaan kaksikielisyystyöhön sisältyy seuraavien neljän vuoden aikana rekrytointiin kohdistuvia panostuksia.

Vantaan kaupungin henkilöstöllä on mahdollisuus suorittaa kielikursseja sekä suomeksi että ruotsiksi. Erilaisia kursseja tarjoavat muun muassa Vantaan aikuisopisto, Metropolia ja Eduhouse. Erityisesti asiakaspalvelutehtävissä työskenteleviä kannustetaan osallistumaan kielikursseille tai kielikahviloihin.

Kaksikielisyys otetaan huomioon myös silloin, kun päätetään palvelujen järjestämisen siirtämisestä kaupungin ulkopuoliselle toimijalle, erityisesti silloin, kun palvelu koskee sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita.

Vantaan kaupungilla käytetään työnantajan päätöksellä maksettavaa kielilisää. Kielilisää voidaan maksaa henkilöille, jotka käyttävät palvelussa kuntalaisten kanssa suullisesti sekä suomea että ruotsia. Kielilisän saamisen edellytyksenä on, että tehtävässä edellytetään oman äidinkielen lisäksi myös toisen kotimaisen kielen hallintaa eikä kielivaatimusta ole otettu huomioon tehtäväkohtaisessa palkassa. Kielilisää voidaan saada myös saamen kielestä ja viittomakielestä.

6. Osallisuus

Vantaan kaupungin osallisuuspalvelu koordinoi ja kehittää asukasosallisuuden toteuttamista kaupunkitasolla. Toimialoille ja yksiköille osallisuustiimi toimii yhteistyökumppanina ja tukee asukasosallisuuden suunnittelua. Jokaisella toimialalla on myös työryhmä, joka seuraa ja raportoi osallisuustyötä. Osallisuustiimillä on erilaisia välineitä asukasosallisuuden toteuttamiseen. Vuoropuhelua asukkaiden kanssa käydään esimerkiksi asukasilloissa ja -tapahtumissa.

Osallisuustiimi ylläpitää osallisuustyötä tekevien verkostoa ja järjestää koulutuksia osallisuudesta, asukasvuorovaikutuksen suunnittelusta ja osallisuusmenetelmistä kaikille kiinnostuneille.

Osallisuustiimi koordinoi myös kaupungin uutiskirjeitä. Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan viestintätiimi julkaisee kaupungin pääuutiskirjettä Ajankohtaisia Vantaalta, jossa on myös tietoa osallisuuteen liittyvistä asioista. Tämän lisäksi osallisuustiimi julkaisee erillistä osallisuusuutiskirjettä.

Ruotsinkielinen uutiskirje Vanda Nytt tuotetaan yhteistyössä ruotsinkielisten palvelujen palvelualueen kanssa. Myös ruotsinkielisessä uutiskirjeessä tiedotetaan vaikuttamismahdollisuuksista ja osallisuudesta.

Palvelutuotantoa suunniteltaessa on tärkeää huomioida asukkaiden palvelutarpeiden lisäksi myös heidän osallisuutensa. Vantaalla kaupungin asukkaiden osallisuuden tukemista on kehitetty jo pitkään.

Vuonna 2011 laadittiin koko kaupungin kattava osallisuusmalli. Sitä päivitettiin vuosittain, ja sen pohjalta syntyi Osallinen Vantaa -ohjelma, jota toteutettiin vuosina 2022–2025. Osallisuustyön jatkokehittämistä varten valmistellaan parhaillaan uutta suunnitelmaa. Tavoitteena on, että kaupungin osallisuustyö säilyy myös jatkossa laadukkaana ja turvaa eri asukasryhmien erityistarpeiden huomioimisen.

Osallisuutta toteutetaan myös Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielinten kautta. Näitä ovat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta sekä Svenska kommittén. Ruotsinkielinen toimikunta tukee kaupungin ruotsinkielisten asukkaiden osallisuutta, kun taas muut toimielimet tukevat ensisijaisesti suomenkielisten ja muiden kieliryhmien osallisuutta. Toimintasääntönsä mukaan ruotsinkielisen toimikunnan tehtävänä on muun muassa edistää ruotsinkielisen väestön osallisuutta ja hyvinvointia sekä käydä aktiivista vuoropuhelua asukkaiden kanssa. Kaikki vaikuttamistoimielimet voivat tehdä esityksiä, ottaa kantaa ja antaa lausuntoja kohderyhmäänsä koskevissa asioissa. Perinteisten kuntalaisaloitteiden ja palautteen antamisen lisäksi asukkaat voivat tuoda asioita käsiteltäväksi vaikuttamistoimielimissä, joiden tarkoituksena on toimia linkkinä asukkaiden ja kaupungin välillä.

Kaupungin palveluihin, toimenpiteisiin ja päätöksentekoon voi vaikuttaa myös lähettämällä palautetta kaupungille sähköisen palautekanavan kautta. Lue lisää täältä: Anna palautetta / Vantaa[22].

[22] Mahdollisuus antaa palautetta Vantaalla: Anna palautetta | Vantaa

7. Kaksikielisyyssuunnitelman tavoitteet

Vantaan kaupunki päivittää tavoitteensa, arvonsa ja visionsa neljän vuoden välein. Kaupungin arvot – avoimuus, rohkeus, kestävyys ja yhteisöllisyys – muodostavat yhteisen käsityksen siitä, mikä on kaupungille tärkeää ja arvokasta. Arvoihin ja visioon voi tutustua kaupungin verkkosivuilla kaupunkistrategiasta täällä: Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategia | Vantaa[23]. Arvot ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa, eli ne ohjaavat myös kaksikielisyyssuunnitelmaa ja -työtä. Alla esitellään kaksikielisyyssuunnitelman tavoitteet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategian tavoitteisiin.

Vantaan kaupunki on laatinut vuosille 2026–2029 kolme päämäärää. Päämäärät ovat hyvän elämän Vantaa, vetovoimainen Vantaa ja tasapainoisen kasvun Vantaa. Nämä kolme päämäärää sisältävät yhteensä 17 tavoitetta. Lisäksi on kaksi kategoriaa, jotka kuvaavat, miten onnistumme kaupunkistrategian toteuttamisessa: vakaa ja kestävä talous sekä henkilöstö ja menestystekijät.

Kaksikielisyyssuunnitelman työryhmä ja ohjausryhmä ovat näiden pohjalta laatineet 13 tavoitetta, jotka ovat olennaisia kaksikielisyystyölle vuosina 2026–2029. Alla tavoitteet on lueteltu sen mukaan, mihin kaupunkistrategian päämäärään ne liittyvät, sekä kuvattu mittarit, joiden avulla arvioidaan, kuinka hyvin tavoitteet on saavutettu. Kaupungin kaikilla toimialoilla laaditaan vuosittain toimenpiteitä ja mittareita eri tavoitteisiin liittyen. Näitä vuosittaisia toimenpiteitä ei kuitenkaan ole viimeistelty tässä suunnitelmassa, vaan ne laaditaan ajankohtaisten tarpeiden perusteella eri tavoitteiden mukaisesti.

Kaksikielisyyssuunnitelman työryhmä ja ohjausryhmä raportoivat vuosittain kaupunginhallitukselle työn etenemisestä, ja tavoitteet päivitetään seuraavalle strategiakaudelle.

[23] Vantaa kaupungin strategia Tulevaisuus asuu Vantaalla 2026–2029, Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategia | Vantaa

7.1. Hyvän elämän Vantaa

Kaksikielisyystyön näkökulmasta tärkeintä on, että arki on sujuvaa sekä suomeksi että ruotsiksi Vantaalla. Kaksikielisyyssuunnitelma sisältää tämän päämäärän alla seuraavat kolme tavoitetta:

1. Vantaalla käytämme molempia kansalliskieliä aktiivisesti
2. Varmistamme, että Vantaalla kaikenikäiset voivat harrastaa suomeksi, ruotsiksi tai molemmilla kielillä
3. Järjestämme Vantaalla suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja kaksikielisiä tapahtumia

Alla on taulukko, jossa kuvataan näiden kolmen tavoitteen mittarit ja tavoitetaso.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
1. Vantaalla käytämme molempia kansalliskieliä aktiivisesti	Oikeusministeriön tutkimus Kielibarometrin väite ”pyytää palvelua ruotsiksi harvoin tai ei koskaan”	Kielibarometrin mukaan 42 % vastaajista ilmoittivat vuonna 2024 ja 2020 pyytävänsä palvelua ruotsiksi harvoin tai ei koskaan. Vuonna 2016 vastaava osuus oli 29 %.	Kielibarometri: Ruotsiksi palvelua harvoin tai ei koskaan pyytävien osuus on vuonna 2028 enintään 20 %. Vastaava osuus ruotsinkielisen vähemmistön viiteryhmässä koko maassa oli 19 % vuonna 2024.
2. Varmistamme, että Vantaalla kaikenikäiset voivat harrastaa suomeksi, ruotsiksi tai molemmilla kielillä	Perusopetuksen Harrastusten Vantaa-malli ja aikuisten ja ikäihmisten harrastus-mahdollisuuksia	On olemassa vain pari perusopetuksen Harrastusten Vantaan toimijaa, jotka tarjoavat harrastusmahdollisuuksia ruotsiksi. Kaupunki ei tarjoa aikuisille tai ikäihmisille maksutonta ohjattua vapaa-ajan toimintaa ruotsiksi, lukuun ottamatta kirjaston lukupiiriä.	On olemassa ainakin 4 perusopetuksen Harrastusten Vantaan toimijaa, jotka tarjoavat harrastusmahdollisuuksia ruotsiksi. Kaupunki tarjoaa aikuisille ja ikäihmisille maksutonta ohjattua vapaa-ajan toimintaa ruotsiksi.
3. Järjestämme Vantaalla suomenkielisiä, ruotsinkielisiä ja	Oikeusministeriön tutkimus Kielibarometrin arvosana kulttuuri-	Kulttuuri- ja musiikkipalvelut saivat Kielibarometrissa 2024 arvosanan 6,9 (vastaava	Kulttuuri- ja musiikkipalveluiden arvosana Kielibarometrissa 2028 on noussut 7,5:een.

kaksikielisiä tapahtumia	ja musiikkipalveluista	arvosana vuonna 2016 oli 7,8).	

7.2. Vetovoimainen Vantaa

Haluamme, että sekä suomenkieliset että ruotsinkieliset voivat nähdä Vantaan vetovoimaisena kaupunkina sekä lyhytaikaisia että pitkäaikaisia oleskeluja varten. Toivomme erityisesti, että kaupungin kaksikielisyys koetaan yhtä itsestään selväksi, kuin kaupungin monikielisyys. Kaksikielisyyssuunnitelma sisältää tämän päämäärän alla seuraavat neljä tavoitetta:

4. Huolehdimme siitä, että suomen- ja ruotsinkieliset käännöksemme ovat laadukkaita
5. Edistämme kaksikielisen henkilöstön rekrytointia
6. Varmistamme, että Vantaalla jokainen löytää luettavaa molemmilla kansalliskielillä
7. Vahvistamme Vantaan kaksikielistä ja monikielistä profiilia

Alla on taulukko, jossa kuvataan näiden neljän tavoitteen mittarit ja tavoitetaso.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
4. Huolehdimme siitä, että suomen- ja ruotsinkieliset käännöksemme ovat laadukkaita	Yhtenäinen linjaus ja käytännöt kaupungissa erityisesti tekoälykäännöstyökaluilla tehtyjä käännöksiä varten.	Kaupungilla ei ole yhtenäistä linjausta siitä, miten tekoälyllä tehtyjä käännöksiä käytetään ja tarkistetaan, eikä tekstien tarkistamiseen ole osoitettu erillisiä resursseja.	Yhtenäinen linjaus on olemassa, ja kielentarkastuksiin on osoitettu riittävästi resursseja.
5. Edistämme kaksikielisen henkilöstön rekrytointia	Kaksikielisyys rekrytoinnissa	Kaupungin kaksikielisyys tulee hyvin harvoin esille työpaikkailmoituksissa tai rekrytointiprosessissa.	Kaupungin kaksikielisyys ja tarvittava kielitaito tuodaan johdonmukaisesti esiin koko rekrytointiprosessissa.
6. Varmistamme, että Vantaalla jokainen löytää luettavaa	Suomen- ja ruotsinkielisten kirjojen lainojen määrät	Suomen- ja ruotsinkielisten	Suomen- ja ruotsinkielisten lainattujen kirjojen määrä on kasvanut.

molemmilla kansalliskielillä		lainattujen kirjojen määrä.	
7. Vahvistamme Vantaan kaksikielistä ja monikielistä profiilia	Vantaan kaupungin profiili	Vantaan kaupungilla on monikielinen profiili, jossa kaksikielisyys usein unohtuu.	Vantaan kaupungilla on sekä kaksikielinen että monikielinen profiili.

7.3. Tasapainoisen kasvun Vantaa

Kun Vantaa kasvaa ja kehittyy, on tärkeää, että se tapahtuu paitsi yhdenvertaisesti kaupungin eri suuralueilla myös ottaen huomioon palvelut sekä suomeksi että ruotsiksi. Kaksikielisyyssuunnitelma sisältää tämän päämäärän alla seuraavat kolme tavoitetta:

8. Tiedolla johtamisessa hyödynnämme aktiivisesti suomen ja ruotsin kieleen liittyvää tietoa ja kokemusta
9. Mahdollistamme sujuvan kotoutumisen ruotsin kielellä Vantaalla
10. Sisällytämme molemmilla kansalliskielillä tarjottavat palvelut kaupungin aluekehitystyöhön

Alla on taulukko, jossa kuvataan näiden kolmen tavoitteen mittarit ja tavoitetaso.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
8. Tiedolla johtamisessa hyödynnämme aktiivisesti suomen ja ruotsin kieleen liittyvää tietoa ja kokemusta	Suomen kieleen tai ruotsin kieleen liittyvän tilaston käyttäminen kaupungissa	Kaupungin tiedolla johtamisessa suomen kieleen tai ruotsin kieleen liittyvä tilastotieto puuttuvat usein.	Suomen tai ruotsin kieleen liittyvä tieto otetaan aktiivisesti huomioon tiedolla johtamisessa.
9. Mahdollistamme sujuvan kotoutumisen ruotsin kielellä Vantaalla	Ruotsiksi kotoutujien määrät	Noin 20 henkilöllä on ruotsinkielinen kotoutumissuunnitelma.	Noin 40 henkilöllä on ruotsinkielinen kotoutumissuunnitelma.

10. Sisällytämme molemmilla kansalliskielillä tarjottavat palvelut kaupungin aluekehitystyöhön	Edustus suuralueiden kehittämistyössä	Suuralueiden johtoryhmissä ei ole ruotsinkielistä edustusta.	Suuralueiden johtoryhmissä on mukana ruotsinkielisiä edustajia tai ruotsinkielisten näkökulmat on muuten huomioitu.

7.4. Henkilöstö ja menestystekijät

Kaikkien kaupungin palvelujen taustalla on henkilöstö. Siksi kaksikielisyyssuunnitelman ja kaupunkistrategian toimeenpano riippuu siitä, että henkilöstö tietää, miten sen tulee toimia. Kaksikielisyyssuunnitelma sisältää seuraavat kolme henkilöstöön liittyvää tavoitetta:

11. Jaamme hyviä käytäntöjä kansalliskielillämme tarjottavien palvelujen kesken
12. Varmistamme, että henkilöstö on tietoinen kaupungin kaksikielisyydestä ja sen lakisääteisestä merkityksestä
13. Tarjoamme mahdollisuuksia harjoitella ja kehittää taitoja molemmissa kansalliskielissä

Alla on taulukko, jossa kuvataan näiden kolmen tavoitteen mittarit ja tavoitetaso.

Tavoite	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
11. Jaamme hyviä käytäntöjä kansalliskielillämme tarjottavien palvelujen kesken	Hyvien käytäntöjen jakaminen	Hyvien käytäntöjen jakaminen toteutuu osittain palvelualueiden ja toimialojen välillä.	Hyviä käytäntöjä jaetaan kaikissa asiaankuuluvissa palvelumuodoissa sekä palvelualueiden.
12. Varmistamme, että henkilöstö on tietoinen kaupungin kaksikielisyydestä ja sen lakisääteisestä merkityksestä	Johtoryhmien toiminta	Toimialojen johtoryhmät eivät ole tiedottaneet kaksikielisyysohjelmasta tai –työstä eikä ohjelmaa ole jalkautettu.	Toimialojen johtoryhmät tiedottavat vuosittain kaksikielisyyssuunnitelmasta ja –työstä sekä jalkauttavat suunnitelmaa.

13. Tarjoamme mahdollisuuksia harjoitella ja kehittää taitoja molemmissa kansalliskielissä	Kielikursseista tiedottaminen	Tietoa kielikursseista kansalliskielillä ei ole viestitty tasapuolisesti toimialojen sisällä.	Kaikki toimialat ovat tiedottaneet kansalliskielten kielikursseista.

7.5. Vakaa ja kestävä talous

Kaksikielisyyssuunnitelma ei sisällä erillisiä talouteen liittyviä tavoitteita, koska se koskee kauttaaltaan sekä suomen- että ruotsinkielisiä palveluja. Kaupungin talouden tasapainotus koskee palveluja molemmilla kansalliskielillä, kuitenkin niin, että laatu on mahdollisemman samanlainen molemmilla kansalliskielillä.

8. Kaksikielisyyssuunnitelman käsittely ja voimassaoloaika

Kaksikielisyyssuunnitelman työryhmä ja ohjausryhmä haluavat kiittää kaikista näkemyksistä ja kaikesta avusta, jota tämän kaksikielisyyssuunnitelman laatimisessa on saatu. Odotamme innolla yhteistyötä asukkaiden, päätöksentekijöiden ja henkilöstömme kanssa laadukkaiden palvelujen tarjoamiseksi suomeksi ja ruotsiksi Vantaalla. Tämä kaksikielisyyssuunnitelma hyväksyttiin Vantaan kaupunginhallituksessa 5.10.2026, ja se on voimassa vuoden 2029 loppuun saakka. Suunnitelmaa päivitetään kuitenkin tarvittaessa, jotta palvelujen järjestämistä koskevat kuvaukset pysyvät ajan tasalla.

9. Lähteet

1. Kansalliskielistrategia, Valtioneuvoston periaatepäätös 02.12.2021, s. 9, verkkosivu, joka sisältää linkin strategian lataamiseen: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163650.
2. Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvosto, 10.3 Maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikka, verkkosivu: Hallitusohjelma - Valtioneuvosto.
3. Suomen tilastokeskus 31.12.2025, Vantaan kaupungin verkkosivu: https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-

vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto/kielet-ja-kansalaisuudet.
4. Kielibarometri 2024, Oikeusministeriö, julkaisun verkkosivu: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/55f0a989-0b94-48d7-954d-e229c94f9db3.
5. § 17, Suomen perustuslaki 731/1999, verkkosivu: https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/731.
6. Kielilaki 6.6.2003/423, verkkosivu: Kielilaki | 423/2003 | Lainsäädäntö | Finlex.
7. Kuntalaki 410/2015, verkkosivu: Kuntalaki | 410/2015 | Lainsäädäntö | Finlex.
8. Perusopetuslaki 628/1998, verkkosivu: Perusopetuslaki | 628/1998 | Lainsäädäntö | Finlex.
9. Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, verkkosivu: Yhdenvertaisuuslaki | 1325/2014 | Lainsäädäntö | Finlex.
10. Hallintolaki 434/2003, verkkosivu: Hallintolaki | 434/2003 | Lainsäädäntö | Finlex.
11. Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta 424/2003, verkkosivu: Laki julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta | 424/2003 | Lainsäädäntö | Finlex.
12. Finlands statistikcentral 31.12.2025, verkkosivu, jolla Vantaan kaupunki analysoi tilastoja: https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto/kielet-ja-kansalaisuudet.
13. Valtioneuvoston asetus kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2023–2032, verkkosivu: Valtioneuvoston asetus kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2023–2032 | 1385/2022 | Lainsäädäntö | Finlex.
14. Vantaan kaupungin ruotsinkielisen väestön väestöennuste 2024, verkkosivu (ruotsiksi, sisältää linkkejä suomenkielisiin tilastotietoihin) https://www.vantaa.fi/sv/staden-och-beslutsfattandet/information-om-vanda/statistik-och-forskningar/prognos-vandas-svensksprakiga-befolkning.
15. Vantaan kaupungin hallintosääntö, Kaupunginvaltuuston 16.12.2024 hyväksymä, osa 1, luku 1, § 2, verkkosivu (linkkejä hallintosäännön lataamiseen): Hallintosääntö | Vantaa.
16. Kielilaki 423/2003 § 32, verkkosivu: Kielilaki | 423/2003 | Lainsäädäntö | Finlex.
17. Suomen Kuntaliitto, Toimiva kaksikielisyys kunnassa, luku 2, 2.4 Yleiskatsaus kielestä yksi- ja kaksikielisissä kunnissa.
18. Suomen tilastokeskus 31.12.2025, verkkosivu, jolla Vantaan kaupunki analysoi tilastoja: https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-

paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto/kielet-ja-kansalaisuudet.
19. Vantaan kaupungin verkkosivut: Kielet ja kansalaisuudet: Kielet ja kansalaisuudet | Vantaa.
20. Saarela, Jan 2020: *Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990–2040*, verkkosivu julkaisun lataamiseen (ruotsiksi): Den svenskspråkiga befolkningen i Finland 1990-2040 – Magma
21. Vantaan kaupungin väestötiedot koottu yhteen Excel-tiedostoon: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan%20v%C3%A4est%C3%B6tilastot%202025.xlsx.
22. Mahdollisuus antaa palautetta Vantaalla, verkkosivu: Anna palautetta | Vantaa.
23. Vantaa kaupungin strategia Tulevaisuus asuu Vantaalla 2026–2029, Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategia | Vantaa.

Julkaisija
Vantaan kaupunki
10/2026
Yhteyshenkilö Nicole Majström,
etunimi.sukunimi@vantaa.fi